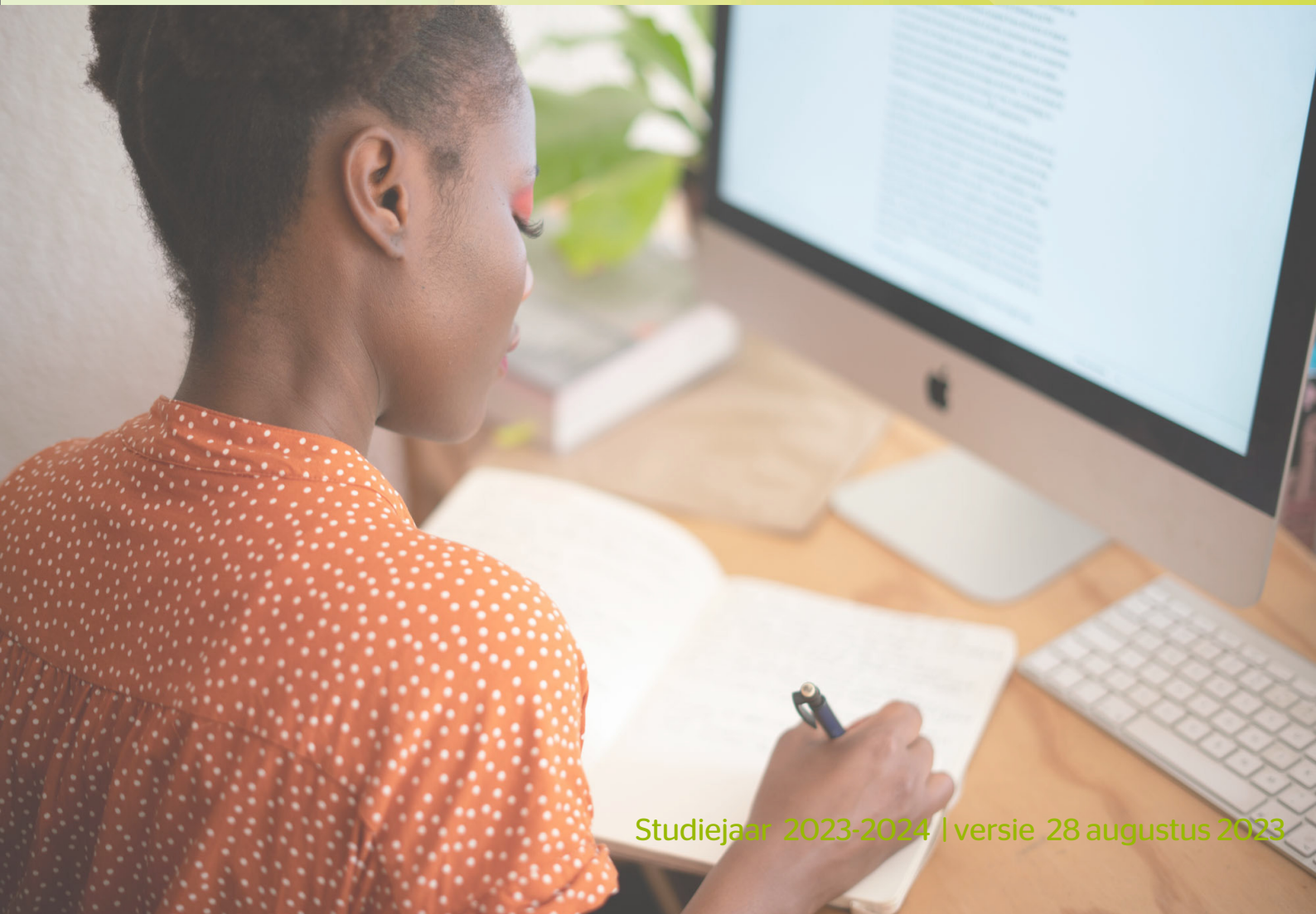

Tweedegraadslerarenopleiding

10
voor
de
leraar

Toetshandreiking Nederlands

Studiejaar 2023-2024 | versie 28 augustus 2023

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Begrippenlijst	4
Domein 1: Vakdidactiek	4
Domein 3: Taalbeschouwing	10
Domein 4: Fictie	20

1 Inleiding

Deze toetshandreiking is opgesteld door lerarenopleiders en is een hulpmiddel bij de voorbereiding op de landelijke kennistoets Nederlands van de tweedegraadslerarenopleiding.

In de toetshandreiking zijn de belangrijkste onderwerpen uit de leerstof opgenomen. Leidend blijft wel de toetsmatrijs waarin is vastgelegd welke domeinen uit de *Kennisbasis Nederlands* (ingangsdatum studiejaar 2018-2019) van de tweedegraadslerarenopleiding getoetst worden. In de kennisbasis is een toelichting op de betreffende domeinen opgenomen. Het kan dus zijn dat in de landelijke kennistoets onderwerpen aan de orde komen die niet opgenomen zijn in deze toetshandreiking.

De genoemde materialen zijn te vinden op <https://lkt.10voordeleraar.nl>. Raadpleeg hier altijd de meest recente versie in verband met mogelijke tussentijdse wijzigingen.

2 Begrippenlijst

De genoemde domeinen verwijzen naar de domeinen zoals opgenomen in de bijbehorende kennisbasis.

Domein 1: Vakdidactiek

1.1 Professionele context

1.2 Taalontwikkelen lesgeven

1.3 Taal en zorg

A

ABCD-model (NT2)
 academische taalvaardigheid (zie ook CAT)
 alledaagse taal (zie ook DAT)
 analfabeet (functioneel)
 attitude (socio-affectieve factoren)
 audio-linguale benadering (NT2)
 auditieve discriminatie
 automatiseren
 automatisering (lezen)

B

beoordelaarseffecten (toetsing)
 betekenisaspecten
 betekenisonderhandeling
 betrouwbaarheid (toetsen)
 bruikbaarheid (toetsinstrumenten)

C

CAT (cognitief academisch taalgebruik)
 CE (centraal examen)
 cesuur (toetsinstrumenten)
 cognitieve complexiteit
 cognitieve strategieën
 communicatief taalonderwijs
 communicatieve benadering (NT2 didactiek)
 compensatiestrategie
 compenseren (maatregel dyslexie)
 competentiegericht onderwijs
 consolideren (intentioneel woordleren)
 contaminatie-effect (beoordelaarseffect)
 content-based approach (inhoudgerichte benadering)
 context aanbrengen/ contextuele steun

controleren (intentioneel woordleren)
correctievoorschrift
c-toets / cloze-toets (toetsing)

D

DAT (dagelijks algemeen taalgebruik)
diagnostische toets
dispenseren (maatregel dyslexie)
doeltaal
drieslag Taal (mbo)
dyslexie

E

ellips
eindtermen
ERK (Europees Referentiekader)

F

feedback
fluency, zie: vloeiendheid
focus on Form (NT2)
focus on Meaning (NT2)
foneemherkenning
fonetisch spellen
foreigner talk / FT
formatieve toetsen
fossilisatie
foutenanalyse
functioneel analfabeet
fundamenteel niveau (Referentiekader Taal)

G

gesloten vragen
grafeem-foneemkoppeling
grammatica-vertaalbenadering

H

halfopen vragen
halo-effect
handelingsplan
hardopdenkprotocol

I

idioom

impliciet verbeteren (incidenteel woordleren)
 informatiedichtheid
 inhoudsvaliditeit (toetsen)
 intensief lezen
 intensief luisteren
 intentioneel woordleren
 interactie
 interferentiehypothese
 intonatie
 ISK (Internationale Schakelklas)
 item (toetsing)
 itebank (toetsing)

K

kenmerken taakuitvoering (referentiekader)
 kerndoelen
 klank
 klankdiscriminatie
 kwalificatiedossier (mbo)

L

leesdoelen
 lemma
 leren als interactief proces
 leerdoelen
 lesdoelen
 lexicale kennis
 lexicale regels

M

meertaligheid
 mentale lexicon
 methodeafhankelijke toets
 methodeonafhankelijke toets
 modeling
 moedertaalsprekers
 motivatie

N

native speakers
 netwerk van begrippen
 nonsenswoorden / pseudoworden
 normering (toetsen)
 normverschuiving (beoordelaarseffect)

O

observerend leren (schrijven)
 onderwijsleergesprek
 ontwikkelingsfouten
 ontwikkelingsvolgorde
 open vragen
 oplossingen voor schrijfproblemen
 oriënterend lezen
 OVUR-model

P

planning (schrijven)
 planning (spreken)
 portfolio
 positieve feedback
 positieve wederzijdse afhankelijkheid
 presentaties
 productieve woordkennis
 pygmalioneffect
 PTA (Programma Toetsing en Afsluiting)

R

receptieve woordkennis
 referentiekader Taal
 referentieniveau 1F/2F/3F/4F
 remediëren
 rijk taalaanbod
 rol van de schoolleiding
 rol van de taalcoördinator
 routines (woordenschat)
 RTTI (toetsing)
 rubric/ rubriek (toetsing)

S

scaffolding
 schaalbeoordeling (toetsing)
 schoolexamen (SE)
 schoolse taken
 schooltaal ontwikkelen
 schooltaal ontwikkelen in alle vakken
 schooltaal verwerven
 schooltaalwoord
 schriftsysteem
 schrijfkader

schrijfrichting
 schrijfstrategieën
 schrijftaal
 schrijftaken
 semantiseren (intentioneel woordleren)
 sequentie-effect (beoordelaarseffect)
 signifisch effect (beoordelaarseffect)
 skimmen / globaal lezen
 sociaal-constructivisme
 spellingstrategieën
 spiegelen
 spreekangst
 spreektempo
 spreekvaardigheidstijl
 streefniveau (Referentiekader Taal)
 studerend lezen
 summatieve toetsen

T

T2-verwerving
 taakgericht taalonderwijs
 taalaanbod
 taalbeleid/ taalbeleidsplan
 taalbewust beroepsonderwijs
 taalcoach
 taalcoördinator
 taaldidactiek
 taalgebruik uitlokken
 taalgericht toetsen (taalgericht vakonderwijs)
 taalgerichte didactiek
 taalgericht vakonderwijs (TVO)
 taalleerproces
 taalontwikkelen lesgeven (TOL)
 taalportfolio (toetsing)
 taalproductie
 taalproductie uitlokken
 taalvaardigheden (lezen, luisteren, schrijven, spreken)
 taalvaardigheid
 tekstconventies
 tekstdoelen (schrijven)
 tekstenmerken (schrijven)
 tekstopbouw (schrijven)
 tekstsamenhang (schrijven)
 tekstschema
 teksttypen (schrijven)

thuis taal
toetsbeleid/ toetsplan
toetsmatrjjs
top-downverwerking
transfer
transparantie (toetsen)
tussendoelen

U

uitspraak

V

vakgericht taalonderwijs (vto)
vakkennis
vaktaal
vaktaalbetekenis van alledaagse begrippen
vaktaalontwikkeling
vaktaalwoord
validiteit (toetsen)
variatie binnen een klas verankeren / inbedden verbanden
verbindingswoord
verbindingswoorden (schrijven)
verloop T2-taalverwerving
verschillen in referentiekader (NT2)
verstavaardigheid
verwijswoord
viertakt woordenschatdidactiek
visuele discriminatie
visuele woordherkenning
vloeiendheid (lezen)
vloeiendheid (spreken)
voorbewerken (intentioneel woordleren)
voortgangstoets
vreemdetaalverwerving
VUT-model

W

woordenschat
woordherkenning
woordleerstrategieën
woordleervaardigheden
woordraadstrategieën
woordselectie

Z

zelfbeoordeling (toetsing)
zelfstandig leren

Domein 3: Taalbeschouwing

3.1 Taal en communicatie

3.2 Taalsysteem

3.3 Taalverwerving

3.4 Talen en taalgemeenschap

A

aangeboren taalvermogen
aannames van relevantie, kwaliteit, kwantiteit en stijl/wijze
aantonende wijs, zie: indicatief
aanvoegende wijs, zie: conjunctief
aanwijzend voornaamwoord
accent (als type taalvariatie)
achterzetsel, zie: voorzetsel
actief-passiefonderscheid
actieve vorm, zie: bedrijvende vorm
actieve zin, zie: bedrijvende zin
activeren van kennis
AdjC, adjectivische constituent (AdjP)
adjectief, zie: bijvoeglijk naamwoord
AdvC, adverbiale constituent (AdvP)
adverbiale bepaling
adverbium, zie: bijwoord
affix
agens
alfabetisch schrift
allofoon
allomorf
ambigüiteit
anafora
anaforische referentie
antecedent
assimilatie van klanken
automatische spraakherkenning

B

bedrijvende vorm, zie: actieve vorm
bedrijvende zin
beginsel/principe van de afleiding/ etymologie

beginsel/principe van de gelijkvormigheid/ analogie/morfologie
 beginsel/principe van de standaarduitspraak
 beknopte bijzin
 belanghebbend voorwerp, zie: indirect object
 bepaald lidwoord
 bepaald telwoord
 bepaling van de handelende persoon, zie: passieve door-bepaling
 bepaling van gesteldheid
 beperkende bijvoeglijke bijzin
 betekenis
 betrekkelijk voornaamwoord met impliciet antecedent /
 betrekkelijk voornaamwoord met ingesloten antecedent
 betrekkelijk voornaamwoord, zie: relatief pronomen
 betrekkelijke bijzin
 betrekkelijke bijzin met ingesloten antecedent
 beurtwisseling
 bevelende zin
 bezittelijk voornaamwoord
 bijstelling
 bijvoeglijk naamwoord, zie: adjectief
 bijvoeglijke bepaling
 bijvoeglijke bijzin
 bijwoord
 bijwoordelijk gebruik
 bijwoordelijke bepaling
 bijwoordelijke bijzin
 bijzin, zie: ingebedde zin
 bottom-up verwerking van taal
 brabbelen en eerstetaalverwerving

C

clitisch woord / clitische woordvorm, zie: enclitische woordvorm
 coarticulatie
 codemixing
 codeswitching
 codewisseling
 cognitief systeem
 coherentie
 cohesie
 cohortmodel in woordherkenning
 communicatieve competence
 communicatieve competentie
 competence
 competentie
 congrueren

connotatie
consonant, zie: medeklinker
constituent
contact met de doeltaal
contexteffecten in woordherkenning
continuïteit van spraakgeluid
conversationale implicatuur
conversie
coöperatieprincipe
creatieve-constructie-hypothese
creativiteit in natuurlijke taal
creooltaal

D

deixis
denotatie
derde persoon
descriptieve grammatica
dialect
differentiatiefase bij taalverwerving
diglossie
directe rede
discourse, zie ook: tekst
distinctief kenmerk
distinctiviteit van klanken
dode taal
doeltaal
dubbele articulatie

E

eenzinsdeelproef
eerste persoon
eerste taal (T1)
eerstetaalverwerving (T1-verwerving)
eigenaam
ellips, elliptische zin
enclitische woordvorm / enclitisch woord
enkelvoud
enkelvoudige zin
etnische variëteit
ethnolect
etymologie

F

flexie

foneem
foneemherkenning
fonetiek
fonetisch spellen
fonetisch plan voor articulatie
fonetische transcriptie
fonologie
fonologische codering
fonologische variatie
foreigner talk / FT
formeel stijl
formeel taalvormen
fossilisatie
fricatief, zie: wrijfklank
functie van constituenten
functiewoord

G

gebarentaal
gebiedende wijs, zie:imperatief
gebiedende zin
geleed vs. ongeleed woord
geleed woord
geschreven bronnen
geslaagdheidsvoorwaarden
gesloten woordklasse
gespreksafsluiting
gespreksopening
gesproken taal vs. gebarentaal
getal
gezegde
gezegdezin
grafeem-foneemconversie
grammatica
grammaticaal woord

H

herhalend onderwerp
homoniem, homonymie
hoofd (van constituent)
hoofdtelwoord
hoofdwerkwoord
hoofdzin
hulpwerkwoord
hulpwerkwoord van de lijdende/passieve vorm

hulpwerkwoord van de voltooide tijd
hulpwerkwoord van modaliteit
hulpwerkwoord van tijd
hypercorrectie
hyponymie

I

idioom
illocutie, communicatieve bedoeling van uiting
imperatief
indirecte rede
indirecte taalhandeling
infinities
infix
informele stijl
informele taalvormen
ingebiede zin, zie: bijzin
inhoudswoord
inhoudswoord vs. functiewoord
interactie
interactie en taalverwerving
interferentie
interjectie, zie: tussenwerpsel
intransitief, zie: onovergankelijk
intransitiviteit, zie: onovergankelijkheid
inversie
isoglosse

J

ja-nee vraag
jambe

K

kennis van de wereld
klank
klankdiscriminatie
klanksysteem
klankwet
klemtoon, zie (woord)accent
klinker
koppelwerkwoord
kritische periode en taalverwerving
kwaliteit, aanname van
kwantiteit, aanname van

L

labiaal, labiale klank
 leenwoord
 lemma
 lettergreep
 lexicaal woord
 lexicale homonymie
 lexicale variatie
 lexicografie
 lexicon
 lidwoord
 lidwoord van bepaaldheid, zie: bepaald lidwoord
 lijdend voorwerp, zie: direct object
 lijdende vorm, zie: passieve vorm
 lijdendvoorwerpszin
 lingua franca
 linguïstische competence
 linguïstische competentie
 linguïstische context en taalvariatie
 linguïstische variabele
 links-rechtsprincipe
 liquida
 locutie, vorm van taaluiting
 loos onderwerp

M

maximes (aannames) van relevantie, kwaliteit, kwantiteit en stijl/wijze
 mate van contact met doeltaal
 mededelende zin
 medeklinker / consonant
 meertaligheid
 meervoud
 meervoudig geled woord
 meewerkend voorwerp
 meewerkendvoorwerpszin
 mentale lexicon
 metafoor
 minderheidstaal
 minimaal paar
 modaal hulpwerkwoord
 modificeerder
 moedertaal
 morfeem
 morf fonologie
 morfologie

N

naamval
 naamwoord
 naamwoordelijk deel
 naamwoordelijk gezegde
 nasaal
 NC / nominale constituent (NP)
 nevenschikkend voegwoord
 nevenschikking
 nomen, zie: naamwoord
 nominalisatie
 non-verbale communicatie
 noodzakelijk wederkerend werkwoord

O

o.t.t., onvoltooid tegenwoordige tijd
 o.v.t., onvoltooid verleden tijd object
 onbepaald lidwoord
 onbepaald telwoord
 onbepaald voornaamwoord
 onbepaalde wijs, zie: infinitief
 onderschikkend voegwoord
 onderschikking
 onderwerp
 onderwerpszin
 ongeleed woord
 ongrammaticaal
 onomatopée
 onovergankelijk
 onovergankelijk/intransitief predicaat
 ontlening
 ontwikkelingsfouten
 ontwikkelingsvolgorde
 onvolledige zin, zie: elliptische zin
 onvoltooid tegenwoordige tijd, zie: o.t.t.
 onvoltooid verleden tijd, zie: o.v.t.
 oorzakelijk voorwerp
 opeenvolgend paar in gesprekken
 open woordklasse
 overeenkomsten tussen talen
 overextensie in taalverwerving
 overgankelijk zie: transitief
 overgankelijk/transitief predicaat
 overgeneralisatie in taalverwerving
 overtreffende trap, zie: superlatief

P

paradigma
 parafraze
 passieve door-bepaling / bepaling van de handelende persoon
 passieve vorm
 passieve zin
 pedagogische grammatica
 performance
 performatief werkwoord
 perlocutie, effect van uiting
 persoonlijk voornaamwoord
 persoonsvorm
 pidgin
 plaats van articulatie
 polysemie
 positieve transfer
 pragmatiek
 pragmatische gepastheid van taaluiting
 pragmatische taalverandering
 pragmatische variatie
 predicaat
 prefix
 prepositie, zie: voorzetsel
 prescriptieve grammatica

R

rangtelwoord
 referent
 regionaal dialect
 register
 relevantie, (maxime) aanname van

S

samengestelde zin
 samenstelling
 samentrekking
 Sapir-Whorfhypothese
 scheidbaar, samengesteld werkwoord
 scheidbaar werkwoord
 schoolgrammatica
 schrift
 schriftsysteem
 sekse en taalvariatie
 semantiek

semantisch kenmerk
 sociolect
 sociolinguïstiek
 spraak- en taalontwikkelingsstoornis
 stam
 stemhebbende klank
 stemloze klank
 stijl
 stijlverschillen
 subject, zie: onderwerp
 suffix, zie: achtervoegsel
 superlatief, zie: overtreffende trap
 syllabe
 synchrone beschrijving
 synoniem
 synoniem, synonymie
 syntactische homonymie
 syntaxis, syntactisch

T

T1-leerder/ eerstetaalleerder
 T2-leerder/ tweedetaalleerder
 taalaanbod
 taalcontact
 taaldood
 taalfamilie
 taalhandeling
 taalomgeving
 taalontwikkelingsstoornis
 taalpolitiek
 taalvariant
 taalvariatie (op diverse linguïstische niveaus)
 taalvariëteit
 taalverandering (op diverse linguïstische niveaus)
 taalverlies
 tantebetjestijl
 tegenwoordig deelwoord
 tekst, zie: discourse
 telbaar substantief
 telwoord
 topic
 traditionele grammatica
 transfer bij tweedetaalverwerving
 transitief, zie: overgankelijk
 transitiviteit, zie: overgankelijkheid

trappen van vergelijking
tussentaal
tussenwerpsel, zie: interjectie
tweede persoon
tweetalig onderwijs
tweede taal (T2)
tweedetaalverwerving
tweetaligheid

U

uitdrukking
uitspraak
universalia

V

vt.t., voltooid tegenwoordige tijd, zie: perfectum
vvt., voltooid verleden tijd
vast voorzetsel
VC, Verbale Constituent (VP)
verandering van boven/ verandering van onderen
verbindingswoord
verbum
vereenvoudigd taalaanbod/taalregister
vergroten trap
verledentijdsvorm
vervoegen
vocaal, zie: klinker
voegwoord
voltooid deelwoord
voltooid tegenwoordige tijd, vt.t.
voltooid verleden tijd, vvt.
voltooiingsfase bij taalverwerving
voorlopig lijdend voorwerp
voorlopig onderwerp
voorlopig voorzetselvoorwerp
voornaamwoord, zie pronomen
voornaamwoordelijk bijwoord
voortalige periode
voorzetsel
voorzetselgroep
voorzetselvoorwerp
voorzetselvoorwerpszin
vraagwoord
vraagzin
vragend voornaamwoord

vragend voornaamwoordelijk bijwoord
 vragende zin
 vreemde taal (VT)
 vreemdetaalverwerving
 vroegtalige periode

W

wederkerend voornaamwoord
 wederkerend werkwoord
 wederkerig voornaamwoord
 werkwoord, zie verbum
 werkwoordelijk deel
 werkwoordelijk gezegde
 werkwoordelijke uitdrukking
 woord
 woordbenoemen (taalkundige ontleding)
 woordbetekenis
 woordgroep
 woordherkenning
 woordklasse
 woordsoort
 woordvolgorde

Z

zelfstandig naamwoord
 zelfstandig werkwoord
 zinsdeel
 zinsontleding (redkundige ontleding)

Domein 4: Fictie

4.1 Literatuuranalyse

4.2 Literatuurgeschiedenis

A

ab ovo vertellen
 acconsonantie /medeklinkerrijm
 acrostichon
 adaptatiestrategieën
 adolescentenliteratuur
 adolescentenroman /cross-overroman
 allegorie
 alliteratie / stafrijm
 allusie
 alwetende verteller

ambigüiteit
 anafoor
 anapest
 anticlimax
 antimetrie
 antithese
 assonantie / klinkerrijm
 asyndetische vergelijking / asyndeton
 auctoriale verteller
 auctoriale vertelsituatie
 autobiografisch verhaal
 avant-garde

B

ballade
 beeldspraak
 belevend ik
 beweging van Vijftig, zie: Vijftigers
 bijfiguur
 Bildungsroman
 binnenrijm
 brievenroman

C

chiasme / kruisstelling
 chronologie
 chute / volta
 cliché
 cliffhanger
 climax
 close reading
 Cobragroep
 column
 coming-of-age roman
 compositie van de roman
 couplet
 creatieve functie
 cross-over literatuur
 cultuurhistorisch motief

D

dactylus
 dada, dadaïsme
 detectiveverhaal
 dialoog

dierenverhaal
directe innerlijke monoloog
directe rede
distichon
dramatiek
dubbelrijm

E

eindrijm
elisie
ellips
emancipatie van de vrouw
enjambement
enumeratio, enumeratie, zie: opsomming
epiek
erfelijkheid en milieu
essay
esthetische functie
eufemisme
existentialisme
experimentele poëzie
experimentelen
expressionisme

F

fabel, zie: dierenverhaal
fabel, zie: story
feiten en fictie
fictie / non-fictie
fictie en werkelijkheid
figuren
figuurlijk
film en literatuur
fin de siècle
flashback
flat character / type
futurisme

G

gebeurtenis
gedicht
gekruist rijm
genre
gepaard rijm
glijdend rijm

graphic novel
grondmotief

H

halfrijm
held
historische roman
hoofdmotief
hoofdpersoon
humor
hyperbool

I

ik-roman
ik-verhalen
ik-verteller
ik-vertelsituatie
impressionisme
impressionistische stijl
in medias res / mediis in rebus
indirecte rede
Indisch-Nederlandse letterkunde / koloniale letterkunde
innerlijke monoloog
interbellum
intertekstualiteit
inversie
ironie

J

jambe
jeugdliteraire prijzen
jeugdliteratuur
jongensboek

K

kettingrijm
kindbeeld
klassieker
klinkerrijm / assonantie
koloniale letterkunde / Indisch-Nederlandse letterkunde
kruisstelling / chiasme
kwatrijn

L

leescompetentie
 leidmotief
 letterlijk
 limerick
 literaire canon
 literaire competentie
 literaire kritiek
 literaire stromingen (vanaf 1880) en richtingen
 literaire tijdschriften
 literair-historisch motief
 literatuur/lectuur
 literatuuropvattingen
 literatuurwetenschap
 litotes
 lyriek
 lyrisch ik

M

mannelijk rijm / staand rijm
 massacultuur
 medeklinkerrijm / stafrijm
 meervoudig personaal vertellen / perspectief
 meisjesboek
 metafoor in engere zin
 metafoor, metafora, metaforisch
 metoniem, metonymia, metonymie, metonymisch
 metrum
 middenrijm
 modernisme
 monologue intérieure
 motief
 multiculturele literatuur

N

naturalisme
 naturalistisch proza/ naturalistische roman
 neologisme / nieuwvorming
 nieuwe zakelijkheid
 novelle

O

octaaf
 omarmend rijm

onbetrouwbaar perspectief / onbetrouwbare verteller
ontspannende functie
opsomming
overlooprijm
oxymoron

P

paradox
parallellie
pars pro toto
personage
personale vertelsituatie
personale vertelwijze
personificatie
perspectief
pleonasme
plot / sujet
poëtica
poëticaal
poëzie
point of view
postmodernisme
postmodernistisch
proza
probleemboek
proza

R

raamvertelling
readymade
realisme
refrein
repetitio
retorica, retorisch
rijk rijm, rime riche
rijm
rijmschema
ritme
roman
romantiek
round character
ruimte

S

scanderen

sextet
 sonnet
 spanning
 sprookje
 staand rijm / mannelijk rijm
 stafrijm / alliteratie
 story, zie: fabel
 stijlfiguren
 stream of consciousness
 strofe
 strofische vormen
 sujet / plot
 surrealisme
 symbolisme
 symbool
 synesthesie

T

tautologie
 tegenstelling
 terzet, terzine
 thema
 tijdsverloop
 tijdversnelling
 tijdvertraging
 totum pro parte
 trochee

U

understatement

V

vergelijking
 vergelijking met als
 vergelijking met een verbindingswoord
 verhaal
 verhaallijn
 verhaalmotief
 Verlichting en jeugdliteratuur
 vers
 versregel
 versvoet
 vertelde tijd
 vertelinstantie
 vertellend ik

verteller
vertelperspectief
vertelstandpunt
verteltijd
volrijm
volta / chute
voorrijm
voortwijzing
vrouwelijk rijm / slepend rijm

W

wending

Y

young adult-roman

Z

zestigers
zeventigers

Colofon

Den Haag, 28 augustus 2023

Uitgave

10voordeleraar
Prinsessegracht 21
2514 AP Den Haag
Postbus 123
2501 CC Den Haag

info@10voordeleraar.nl
www.10voordeleraar.nl

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veelevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt, zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die nochtans onvolledig of onjuist is opgenomen, aanvaarden de auteurs, redactie en uitgever geen aansprakelijkheid voor de gevolgen daarvan.